

ایسکانیوز گزارش می دهد؛

نقش استادان پروازی در دانشگاه های مرزی کمرنگ شده است / تجربه موفق دانشگاه آزاد زاهدان در استفاده از نخبگان جوان و بومی

با گسترش و پیشرفت امر تحصیلات تکمیلی در کشور، هر یک از دانشگاه ها می توانند نیاز های خود را با اتکا به ظرفیت های داخلی خود، برطرف سازند. شکستن تابوی استادان صرفا نامدار و پر هزینه و جایگزینی آن ها با استادان جوان تر، ضمن پرورش کادر جوان و متخصص در نقاط مختلف کشور، آورده های مادی و معنوی متعددی برای دانشگاه ها نیز به ارمغان خواهد آورد.

به گزارش خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، سال ها پیش به علت کم بود استادان متخصص کشور در رشته های مختلف، بسیاری از دانشگاه ها به منظور تکمیل استادان گروه های آموزشی خود، از استادان دانشگاه های شهرهای دیگر دعوت به عمل می آوردند. این مسئله فارغ از ایجاد تمرکز در مرکز، که سبب سرکوب استعدادها و ظرفیت های درونی هر استان می شد، هزینه مالی بسیار زیادی را نیز برای آن دانشگاه ها به ارمغان می آورد.

امروزه با توسعه تحصیلات تکمیلی در کشور و فراگیرتر شدن بحث دانش و آموزش، اغلب نقاط کشور شاهد شکوفایی نخبگان و متخصصان مختلف، در رشته های گوناگون بوده است. لذا بسیاری از دانشگاه های کشور، با تکیه به ظرفیت های داخلی آن منطقه، می توانند نیازی های خود را برطرف سازند.

در این گزارش سعی داریم که به مسئله استادان پروازی در نقاط مختلف کشور بپردازیم.

بسیاری از واحد های دانشگاهی، قبلا با پدیده استادان پروازی مواجه بوده اند؛ اما امروزه استادان بومی را جایگزین آن استادان کرده اند. دانشگاه ایلام و دانشگاه بجنورد، از جمله این دانشگاه ها هستند.

در همین خصوص محمد علی اکبری، رئیس دانشگاه ایلام در گفت و گو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز گفت: خیلی وقت است که در دانشگاه ایلام، بحث استادان پروازی مطرح نیست و همه تخصص ها، در خود دانشگاه موجود است. قبلا به علت کمبود استاد متخصص، دانشگاه ها استادان مورد نیاز خود را از شهرهای دیگر دعوت می کردند؛ اما خیلی وقت است که این مسئله برطرف شده است.

همچنین احمد محقر، رئیس دانشگاه بجنورد در گفت و گو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز گفت: ما در دانشگاه بجنورد، استادان پروازی نداریم و در تمام گروه ها از استادان بومی و بعضا از حق التدریس های محلی استفاده می کنیم.

وی ضمن اشاره به این که حدود ۳ سال است دیگر به استادان پروازی نیازی ندارند، گفت: ما در حال حاضر دکتری نداریم؛ شاید در مقاطع بالاتر که مجوز دکتری را دریافت کردیم، به استفاده از استادان پروازی احتیاج پیدا کنیم؛ اما در حال حاضر با توجه به وجود تعداد قابل

توجهی استادیار و تعداد قابل قبولی هم دانشیار، نیازهایمان برطرف شده است.

اما هنوز هم دانشگاه هایی وجود دارند که به دلایل و اشکال مختلف، از استادان پروازی استفاده می کنند.

در همین خصوص علی اکبر شیخی فینی، رئیس دانشگاه هرمزگان در گفت و گو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، ضمن اشاره به این که از استادان پروازی معدودی استفاده می کنند، گفت: استفاده ما از استادان پروازی بیشتر متوجه دوره های دکتری و داوری پایان نامه ها می شود.

وی در پاسخ به این سوال که استادان پروازی دانشگاه هرمزگان بیشتر در چه رشته هایی حضور دارند و فعالیت آن ها معطوف به چه چیزهایی است، گفت: در برخی از موارد، در حوزه های فنی و مهندسی از استادان پروازی استفاده می کنیم و استفاده ما از آن استادان، بیشتر معطوف به حوزه داوری و راهنمایی پایان نامه ها و استفاده های مشاوره ای است؛ البته عمده استادان ما را استادان مقیم تشکیل می دهند و صرفاً برای برخی دوره های تحصیلات تکمیلی که کمبود داریم از استادان پروازی استفاده می کنیم.

وی در پایان خاطرنشان کرد: به طور کلی، من ارتباطات بین دانشگاهی را مفید می دانم و معتقدم که تعاملات میان دانشگاه ها، یک نکته مثبت است.

همچنین محمد رضا ولیلو، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه در گفت و گو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز گفت: محل زندگی برخی از استادان دانشگاه مراغه، تهران است؛ اما دانشگاه وظیفه ای در قبال تأمین هزینه پرواز او ندارد؛ هفته ای چند روز، می آیند و کارهای خود را انجام می دهند و باز می گردند.

اما آیا در حال حاضر دانشگاه ها به استادان پروازی نیاز دارند؟ آیا امکان جایگزینی استادان پروازی با استادان بومی وجود ندارد؟ جایگزینی این استادان چه آورده هایی را برای دانشگاه ها به ارمغان خواهد داشت؟

یک تجربه مثبت

دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، که به تازگی استادان بومی را جایگزین استادان پروازی کرده است، تجربه مثبتی در این زمینه دارد.

در همین خصوص سلطانه علی میر، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان در گفت و گو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز گفت: جمع زیادی از استادان دانشگاه آزاد اسلامی زاهدان در تحصیلات تکمیلی، به صورت پروازی از تهران و شهرهای دیگر می آمدند. این مسئله هزینه مالی زیادی را بر دانشگاه تحمیل می کرد و از طرف دیگر، خروجی علمی چندانی نیز به همراه نداشت.

وی افزود: کلاس های آن استادان، به صورت هر ۲ هفته، یک بار یا در برخی از موارد حتی هر یک ماه، یک بار تشکیل می شد و هزینه رفت و برگشت هم گاهی حدود یک میلیون تومان می شد. این امر در شرایطی بود که ما، هم در خود واحد و هم در دانشگاه های هم جوار، ظرفیت جایگزینی آن استادان، با استادان بومی را داشتیم.

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان ادامه داد: من متوجه شدم که در پشت صحنه، یک نوع رانت و ویژه خواری وجود و ضرورتی نداشت که ما از استادان پروازی استفاده کنیم؛ لذا در برابر این مسئله ایستادم.

وی افزود: حذف استادان پروازی و جایگزین کردن آن ها با استادان بومی، با محاسبه هزینه ایاب و ذهاب، پرواز، حق التدریس، اسکان، خوراک و غیره، حدود ۲ میلیارد تومان صرفه جویی مالی برای دانشگاه داشته است. ضمن این که از ظرفیت استادان واحد و استان استفاده شده است.

میر گفت: استادان بومی، هم در دسترس و در اختیار هستند و هم جایگزینی آن ها با عنایت به رویکرد جدید دانشگاه بوده است؛ یعنی استادان متعهد و متخصص به کار گرفته شده اند.

او ادامه داد: در شرایطی که خود ما یا دانشگاه های هم جوار ما، استاد دارند و این ظرفیت وجود دارد که به راحتی استادان بومی را جایگزین کنیم، ضرورتی وجود ندارد که از استادان پروازی استفاده کنیم. استادان بومی برای پایان نامه ها و بحث های مشاوره ای و آموزشی، هم در اختیار دانشگاه و هم در اختیار دانشجویان هستند؛ ضمن این که هزینه مالی کمتری را متوجه دانشگاه می سازند.

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی زاهدان گفت: البته از طرف مجموعه های مختلف، تحت فشار بودیم؛ اما من قبلاً با دکتر رهبر و بعد هم دکتر طهرانچی صحبت کردم و گفتم که این کار را انجام می دهیم. آن ها هم گفتند که استدلال ها منطقی و معقول است و در صورتی که می توانید، جایگزین کنید. و تأکید داشتند که این امر، چه از جهت علمی و آموزشی و چه از جهت مالی، برای دانشگاه به صرفه است.

وی افزود: ما همه استادان را جایگزین کردیم و هیچ خللی هم به وجود نیامد و برنامه های آموزشی به قوت خود اجرا می شوند؛ تنها ۲ یا ۳ مورد از استادان باقی مانده است، که آن ها را هم در ترم بعد جایگزین خواهیم کرد.

میر گفت: دانشجویان هم از استادان جدید رضایت دارند؛ چون در اختیار و در دسترس هستند و توانمندی علمی بالایی هم دارند.

وی در پایان خاطرنشان کرد: استادان قبلی چند ساعت در پرواز بودند و بعد از آن هم با خستگی، در طول یک روز تمام کلاس ها را برگزار می کردند و شب هم باز می گشتند. کلاس ها هم ۲ هفته، یک بار و در برخی موارد یک ماه، یک بار برگزار می شد. ضمن این که امکان برگزاری کلاس های جبرانی نیز وجود نداشت؛ چون استادان در اختیار ما نبودند؛ اما استادان فعلی ما این امکان را دارند.

استفاده از استادان بومی در هر دانشگاه، ضمن در بر داشتن تمامی نکات مثبت فوق، سبب ایجاد کارآفرینی و تعالی علمی و فرهنگی هر منطقه و بالتبع، رشد و پیشرفت آن منطقه می شود. با گسترش و پیشرفت امر تحصیلات تکمیلی در کشور، هر یک از دانشگاه ها می

توانند نیاز های خود را با اتکا به ظرفیت های داخلی خود، برطرف سازند. شکستن تابو استادان صرفاً نامدار و پر هزینه و جایگزینی آن ها با استادان جوان تر، ضمن پرورش کادر جوان و متخصص در نقاط مختلف کشور، آورده های مادی و معنوی متعددی برای دانشگاه ها نیز به ارمغان خواهد آورد.

انتهای پیام/